

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ:
СИНЕРГІЯ НАУКОВИХ, ОСВІТНІХ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної
конференції

19 травня 2023 року

У двох томах

Том 1

Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)
Є24

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 16.06.2023 р.)

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**.

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**.
Матеріали видано в авторській редакції.

Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та
Є24 глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх
та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-
практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редак-
цією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. –
Т. 1. – 790 с.

ISBN 978-617-8263-39-3

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень». У першому томі збірника містяться наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині в умовах повномасштабного військового вторгнення у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їхньому конституційному вимірі, у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)

ISBN 978-617-8263-37-9 (у 2 т.)
ISBN 978-617-8263-39-3 (т. 1)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2023

für Internationales Recht. 2013. URL: <https://dgfir.de/workspace/media/documents/giegerich-thesen.pdf>

10. Arajärvi N. The Core Requirements of the International Rule of Law in the Practice of States. Hague Journal on the Rule of Law. 2021. № 13. P. 173–193. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s40803-021-00152-8#citeas>

Ключові слова: верховенство права, міжнародне верховенство права, правова система.

Key words: rule of law, international rule of law, legal system.

ХАРИТОНОВ РОМАН ФЕЛКСОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри міжнародного та європейського права,
кандидат юридичних наук, доцент*

ЗАМОСТЕНЧУК АНАСТАСІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
здобувач вищої освіти*

ПРОБЛЕМАТИКА ЧЕТВЕРТОГО ТА П'ЯТОГО ПОКОЛІННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ

Час не стоїть на місці, ми живемо в швидкоплинному світі, який нестримно та багатогранно змінюється. Змінюється і людина та її права. Багатогранність людини породжує невичерпність і її прав. Традиційно, в науковій літературі виокремлюють три покоління прав людини, які характеризуються відношенням до різних сфер та часу виникнення [1]. Однак, все більше набирає популярності думка про виокремлення четвертого та п'ятого поколінь прав людини, становлення яких пов'язано з процесами демократизації, гуманізації, розвитком медицини, комп'ютерних технологій, дослідженням космосу.

Під четвертим поколінням прав людини розуміється незалежність та автономність людини у виборі правомірної поведінки, яка базується на автономії людини, у межах єдиного правового поля норм, релігії та моралі. До каталогу четвертого покоління прав людини, ми можемо віднести перелік таких прав: право на зміну статі, еутаназію, трансплантацію органів, заборону клонування, штучне запліднення, одностатеві шлюби, гендерну ідентичність, на доступ до мережі Інтернет.

Що стосується п'ятого покоління прав людини, під ним розуміються божественні та духовно-моральні права і свободи людини. Вони покликані захищати людину, її душу від руйнівного впливу навколишнього світу. До таких прав ми можемо віднести наступні: право на повагу до духовної та моральної гідності, право на духовну освіту та виховання, право на народження в любові, право на творчість, яка не порушує норми права.

Права четвертого та п'ятого поколінь з'явилися в результаті самоусвідомлення (соматичні права) та в результаті можливостей досягти те, що раніше, з огляду на науку, досягти було неможливим [2, с. 11].

Проблематика виокремлення цих поколінь прав людини полягає в наступних аспектах. По-перше, відсутність нормативного закріплення або їх недосконале закріплення на державному рівні. Лише деякі країни на національному рівні дозволяють проведення таких процедур, як евтаназія, штучне запліднення та трансплантацію органів. Створення одностатевих шлюбів, регламентується низкою законів більшості європейських країн, однак, багато країн продовжують стояти осторонь цього питання.

По-друге, фактичне заперечення ними норм релігії та моралі. Так серед дослідників вирує думка про те, що суспільство розділилося на «за» та «проти» запровадження процесів, в тому числі медичних, покликаних новітніми технологіями. Натомість, більшість держав навіть забороняє деякі з цих процесів, наприклад Україною було прийнято Закон України «Про заборону репродуктивного клонування людини» від 14 грудня 2004 року. Метою якого впливає з принципів поваги до людини, визнання цінності особистості, необхідності захисту прав людини та враховуючи недостатню дослідженість біологічних та соціальних наслідків клонування людини [3].

По-третє, на зародження нового покоління прав людини звертає увагу і церква. Духовні наставники зауважують, що більшість нових прав суперечить релігійним цінностям та моральним уявленням про людину. Наприклад, Ватикан не раз наголошував на цілковитій неможливості втручання в акт божественного творіння. У прийнятих нових 7 смертних гріхах є гріх за «маніпуляції на генному рівні».

Таким чином, становлення нових поколінь прав людини вже відбулося, однак існує велика кількість проблем, пов'язана з їх інтеграцією в сучасне суспільство. Впровадження таких прав є складним і важливим завданням кожної держави. На нашу думку, необхідним є розроблення достатньої нормативної бази, погодженої зі спеціалістами відповідних галузей, таких як: медицина, етика, релігія. Це допоможе врахувати всі проблемні аспекти та забезпечити максимально можливий рівень безпеки та захисту прав людей. Також, ефективним буде проведення навчальних та роз'яснювальних заходів з громадськістю, щоб забезпечити прийняття та реалізацію прав четвертого та п'ятого покоління. Наступним кроком повинно бути запровадження моніторингового механізму, необхідного для нагляду за дотримання відповідних прав.

Список використаних джерел:

1. Скакун О. Ф. Теорія держави та права [Електронний ресурс] / О. Ф. Скакун // Алерта. – 2010. – Режим доступу до ресурсу: https://pidru4niki.com/1867010843034/pravo/teoriya_pokolin_prav_lyudini
2. Булеца С. Б. Деякі проблемні питання правового захисту прав людини четвертого покоління / С. Б. Булеца, В. В. Заборовський, А. В. Стойка //

Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2019. – № 50. – С. 11.

3. Закон України «Про заборону репродуктивного клонування людини» [Електронний ресурс]. – від 14 грудня 2004 року. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2231-IV#Text>

Ключові слова: захист прав людини, покоління прав людини, гуманізація, розвиток комп'ютерних технологій, дослідження медицини.

Key words: protection of human rights, generation of human rights, humanization, development of computer technologies, medical research.

ЦИБУЛЬСЬКА ОЛЬГА ЮРІЇВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри міжнародного та європейського права,
кандидат юридичних наук, доцент, адвокат*

ОКРЕМІ ПИТАННЯ КОЛІЗІЙНИХ НОРМ ЩОДО ПРАВОВИХ НАСЛІДКІВ ШЛЮБУ В УМОВАХ ВОЄННОГО ПОЛОЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Україна станом на сьогодні проходить глибоку трансформацію, що обумовлена її боротьбою за незалежність та самовизначеність в умовах воєнного часу внаслідок агресії РФ. Значна кількість громадян нашої держави, в більшості своїй жінки та діти (особи, що не досягли вісімнадцяти років), були вимушені залишити свій дім в пошуках прихистку для себе в інших державах, отримуючи в них право постійного проживання або громадянство через інститут біженства. В той самий час, їх чоловіки/батьки дітей вимушені були залишитись на території України, з метою захисту нашої Батьківщини.

Так, внаслідок таких подій, обумовлених воєнним часом, підлягають трансформації не тільки зовнішньополітичні відносини, а й приватні, пов'язані з особистим життям кожної людини та майже кожної сім'ї, правовідносини. Серед них, в першу чергу, страждають шлюбні правовідносини, що внаслідок зазначеного перебігу подій, руйнуються і, в результаті, припиняються.

Перш за все, в таких ситуаціях, у пересічних громадян, що не обізнані в праві, виникають наступні питання:

- який порядок розірвання шлюбу;
- які правові наслідки такого розірвання їх очікують.

Так, на допомогу в зазначених вище питаннях стають в нагоді норми Закону України «Про міжнародне приватне право» від 23 червня 2005 р. (далі – Закон) [1].

Доцільним є відзначити, що в ситуації, коли мова йде про розірвання шлюбу, то для вирішення цього питання є можливим використання колізійних норм, передбачених статтями 63 та 60 зазначеного вище закону. Причому норма статті 63, що має назву «Припинення

Дронов Владислав Юрійович Екологічна інформація як вид інформації у національному та міжнародному праві: право на доступ	347
Zhebrovska Krystyna, Riaboshapchenko Anastasiia Universal system of international protection of human rights: general principles	349
Канєнберг-Сандул Оксана Константинівна Проблеми та перспективи захисту прав людини в режимі військової окупації	353
Кінаш Наталія Богданівна Адаптація законодавства України до актів Європейського Союзу як напрям європейської безпеки	356
Мануйлова Катерина Вікторівна Особливості захисту прав людини в умовах збройних конфліктів та глобальних викликів сучасності	359
Пасечник Олена Владиславівна Трансформація медичного законодавства України в умовах воєнного стану	361
Печерова Ніна Григорівна Право власності, режими використання об'єкту, що внесений до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО	363
Федорова Тетяна Сергіївна Ідея верховенства права у міжнародно-правовому дискурсі	366
Харитонов Роман Феліксівич, Замостенчук Анастасія Олександрівна Проблематика четвертого та п'ятого покоління прав людини	370
Цибульська Ольга Юріївна Окремі питання колізійних норм щодо правових наслідків шлюбу в умовах воєнного положення в Україні	372
Большакова Ольга Віталіївна Обмеження прав людини в умовах воєнного стану: законодавче врегулювання, межі, закордонний досвід	374
Hrebeniuk Dmytro Ai regulation in EU: the European Parliament's stand	377
Біляєвський Дмитро Сергійович Визначення та проблематика терміна «гібридна війна»	380
Бурдюжа Олександр Миколайович Правові основи діяльності ООН щодо гуманітарної допомоги	383
Галат Владислав Ігорович Істотні порушення міжнародного договору купівлі-продажу програмного забезпечення для захисту від кібератак	386